

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliae Catholicae De Sacris Arcanis Deiparæ Mariæ Et Iosephi

Cum quadruplici Indice

Cartagena, Juan de

Coloniae Agrippinae, 1613

Homilia Vigesima. In illa verba: Fecit potentiam in brachio suo: ostenditur Verbum diuinum incarnatum esse Dei brachium, in quo, & per quod Deus potentiam suam mirificè ostentauit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51414](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51414)

HOMILIA XX.

In illa verba: Fecit potentiam in brachio suo: ostenditur Verbum diuinum incarnatum esse Dei brachiū, in quo, & per quod Deus potentiam suam mirifice ostendit.

Exod. 6.
Psal. 45.
Beda hū. fer.
6. ante 4.
Dom. Adu.
Anthy. sup.
c. 1. Luca.
Euseb. Emis.
dom. fer. 6.
ante 4. Do-
min. Adu.
D. Aug. 1. de
Exodi. Educa-
m vos de ergas-
tulo Egyp-
tiorum, & eruam
de seruitute,
& redimam in
brachio excelso:
& ex illo: brachium
eorum non saluauit
eos, sed dextera tua,
& brachium tuum:
& in hoc sensu B. Vir-
ginem hoc loco locuta
fuisse putauerunt
venerabilis Beda,
Euthymius, & Eusebius
Emislenus dicens:
Fecit potentiam
Dominus in brachio
suo, id est, in virtute,
& fortitudine sua,
quia Diabolam vici,
& infernū spolauit,
& sanctorum animas
secum ad caelestia
vexit. Diuinitatem
Augustini, Sancti
nostri Patris Bonauenturae,
Fulgentij, Athanasij,
Eusebij, Tertulliani,
Gregorij, Cyrilli,
Cardinalis Caietani,
Lyzani, Glossae
interlinearis, Euan-
gelij. 2. Rupertij
Abbatis, Hugonis
Victorini, & aliorum
Patrum interpretationem
sequuntur Ioan. 1. 6.
Iohannes ait: in fine
temporis (praecipue
cum cecinit hoc can-
ticum) tota erat in
Incarnationis consideratione
immerisa, per brachiū
Dei, Verbum diuinum
Incarnatum intellexisse,
in quo sensu frequen-
tissime in sacris litteris
Dei brachium vsurpari
video: ait enim Dauid:
Donec annunciem
brachium tuum generationi
omni, quae ventura est.
Isaia: etiam inquit:
Ecce Dominus Deus
in fortitudine venit,
& brachiū eius
dominabitur: ac tandem
D. Ioannem dixisse
nouimus: Cūm autem
santa signa fecisset
coram eis, non cre-

VAMVS Dei brachiū, fortitudinem, ac virtutem diuinam ad magnalia patranda in sacris quandoq; eloquiis denotare soleat, vt constat ex illo Exodi: Educa- rum, & eruam de seruitute, & redimam in brachio excelso: & ex illo: brachium eorum non saluauit eos, sed dextera tua, & brachium tuum: & in hoc sensu B. Virginem hoc loco locuta fuisse putauerunt venerabilis Beda, Euthymius, & Eusebius Emislenus dicens: Fecit potentiam Dominus in brachio suo, id est, in virtute, & fortitudine sua, quia Diabolam vici, & infernū spolauit, & sanctorum animas secum ad caelestia vexit. Diuinitatem Augustini, Sancti nostri Patris Bonauenturae, Fulgentij, Athanasij, Eusebij, Tertulliani, Gregorij, Cyrilli, Cardinalis Caietani, Lyzani, Glossae interlinearis, Euan- gelij. 2. Rupertij Abbatis, Hugonis Victorini, & aliorum Patrum interpretationem sequuntur Ioan. 1. 6. Iohannes ait: in fine temporis (praecipue cum cecinit hoc canticum) tota erat in Incarnationis consideratione immerisa, per brachiū Dei, Verbum diuinum Incarnatum intellexisse, in quo sensu frequen- tissime in sacris litteris Dei brachium vsurpari video: ait enim Dauid: Donec annunciem brachium tuum gene- rationi omni, quae ventura est. Isaia: etiam inquit: Ecce Dominus Deus in fortitudine venit, & brachiū eius dominabitur: ac tandem D. Ioannem dixisse nouimus: Cūm autem

debant in eum, vt sermo Isaie Propheta im- pleretur, quem dixit: Domine: quis credidit auri nostro? & brachium Domini, cui Psal. 79. reuelatum est? Ecce apertissime sub nomi- ne brachij intelligit Apostolus Verbum diuinum incarnatum. Vnde haec perpen- dens D. Cyrillus Alexandrinus lib. in lo- annem cap. 10. inquit: Satis autem constat brachium Domini, ipsum Dei filium nūcupari, qui virtus est Patris: Quomodo in cantico sa- cro sanctae Virginis dicitur, fecit potentiam in brachio suo, & crebro apud Prophetas hoc pa- tro sumitur. Non quidem quod Deus Pater figura carnis humane detineatur, sed quia omnia per ipsum filium facta sunt, ideo brachium Domini dictum est, quandoquidem homines potissimam operandi vim brachijs exercent; si enim homo tanta potestate praevaleret, vt sine vilo motu corporis sui, quod diceret, fieret, brachium eius, verbum ipsius esset. Quam autem apta haec sit metaphora, multa, cae- que praecleara mihi ostendunt: vt enim brachiū a corpore procedit, & a brachio digi- tus, quae tamen cum ipso corpore eiusdem naturae & essentiae sunt; sic a Patre Filius procedit, & Spiritus sanctus a Patre per filium, at eiusdem naturae, & essentiae tres inueniuntur esse personae. Deinde brachio operamur artis opera, & Filius Dei vniuersa, quae in mundo continen- tur, tam magna, quam pulchra, atq; ordi- nata brachio suo condidit iuxta illud Ioan. 1. omnia per ipsum facta sunt, vnde Dionysius dixit: Pater vniuersa creauit per ipsum, redemit mundum, strauit Diabolum, fre- git infernum, aperuit caelum, per ipsum quoque infirma fecit miracula. Deinde sicut brachiū ex tribus substantiis coalescit, carne, osse, & medulla, ita Verbum Incarna- tum constat carne, anima, & Verbo diui- no; & sicut suppositum humanum carne ipsa tanquam instrumento coniuncto ad exercitium humanarum operationum vitur, ita suppositum Verbi diuini hu- mana carne Christi tanquam instrumen- to non separato, sed vinculo vnionis hypo- staticae coniunctissimo ad excellentis- sima opera exercenda utebatur. Ad haec, sicut

sicut brachio nostro sustinere infirmos, ac pueros, ita Deus Verba sua omnia condita sustentat, quibus alioquin si ipse non supponeret manum, & brachium suum ad eorum conseruationem, in nihilum proflus abirent. Item, sicut brachio amplectimur in signum amoris, ita brachium Dei in peccatores extenditur ad eos benignè excipiendos, charitateque sua amplectendos; unde in redeuntis filii prodigi collum brachia sua pater extendit dicente Luca: *cecidit super collum eius: generaliterque id censeatur fecisse, quando humanam naturam per vnionem hypostaticam est amplexatus.* Sicut etiam brachium membrum est musculis, nervis, atque lacertis plenum, ac proinde ad pugnandum, & protegendum robore ac fortitudine præstans, ita Dei Verbum, humana carne indutum, ad cōgressum & luctam cum Dæmone in Crucis palestram veniens cum superauit, & tanquam fortius illo, fortis armati arcem ingrediens, vniuersa eius arma abstulit, & spolia quoque pretiosa diripuit. Sicut item brachium extendi solet tum ad puniendum, aut percutiendum, tum ad subleuandum & auxilium impertiendum, ita Deus per Verbum incarnatum tanquam per brachium suum, potenter auxiliatur, ac defensionis oportunam opem fert: in brachio suo defendit illos, quandoque punit, percutit, atque profligat. *irruat super eos formido & pavor in magnitudine brachij sui.* unde Isaias hac brachij metaphora vtens ait: *faciet voluntatem suam in Babylone, & brachium suum in Caldeis,* in quæ verba D. Hieronymus ait: *Dominus per Cyrum, & Darium brachium suum exercuit in Chaldeos (nempe per bella) illos expugnans. sic Deus per Christum tanquam per brachium Dei, omnem idololatriam per Apostolicam prædicationem in variis regionibus expugnauit, sopiuit, imò & penitus extinxit, iuxta illud Isaiæ: Me Insule expectabunt, & brachium meum sustinebunt. brachium, inquam, omnes profligans idolorum cultores, bra-*

chium fortiter pugnans, & expugnans humani generis hostes, brachium euaginatam gladium tenens, de quo Christus dixit: *nolite arbitrari, quia pacem veni mittere in terram; non veni pacem mittere, sed gladium.* Origenes super Ezechielem, gladium hunc intelligendum esse autumat ad instar romphææ, qua Angelus custodiebat Paradisum: hunc gladium misit Christus in terram, vt diuideret & refecaret omnes carnis affectus, ac omnem animæ in hærentem putredinem adureret, & consumeret: verba eius ob insignem doctrinam, quam præferunt, minimè silentio obuoluam. *Quis iste gladius, id est, romphæa, quam nos formidare debemus, ne quando mittatur super terram nostram, super quam figur aliter exposuimus, vt nobis necesse sit transire per gladium duplex aliquid habentem in penam? Habitus quippe ipsius gladij diuidit, & secas eum, in quem fertur; si verò ad acumen aciei eius etiam tactus ipse perniculatus est, dupliciter torquetur, qui hoc gladio puniendus est, scriptum est enim: statuit ignem romphæam, & Cherubim custodire viam ligni vite. Et quomodo si gladium acutum & candens inferatur in corpus, duplicem tribuit cruciatum, adustionis, & cædis, sic & romphæa, que ad custodiam Paradisi statuta memoratur, quam nunc ob expositionem gladij presentis assumptimus, duplicia inferi tormenta, dum adurit, & diuidit. Vt tamen necessarium aliquid, in quibus Deus sensum nostrum illuminat, in loco presentis interpretamur, accipe exemplum. Aium studiosi medicinalis discipline, ad quasdam corporum curationes necessariam esse non solum sectionem ferri, verum etiam adustionem. Nam ad eos, qui cancro veterano computrescunt, candentem siue nouacule laminam, siue quodcumque acutissimi ferri genus adhibent, vt per ignem radices canceri euellantur, per incisionem autem putrida caro truncetur, & via pateat medicaminibus iniiciendis. Quis putat nostrum canceri (vt ita dicam) habet simile peccatum, vt non ei sufficiat, aut simplex acumen ferri in duobus locis significatum? In alio loco ait: Non veni mittere pacem super terram, sed gladium; in alio vero: ignem veni mittere*

Matt. 10.

Orig. hom. 5.
in Ezech. in
prisc.Orig. in Eze.
præc. loco.

Genes. 2.

Matt. 10.

Luca 12.

super terram, & vitinam iam ardeat. igitur
desert virumque Saluator, gladium, & igne.
Hæcille. Actandem (vt multa paucis cõ-
plectar) brachium est Verbum diuinum
Incaratum, per quod Deus vindictam
sumit ab hostibus nostris: *Qui percussit Æ-*
gyptium cum primogenitis eorum, & duxit Is-
rael de medio eorum in manu potenti, & bra-
chio excelsa: brachium, per quod imbecil-
les confortat. brachium meum confortabit
eum: brachium pugilis, qui pugnado bra-
chium regis Ægypti, hoc est Diaboli, cõ-
fregit, iuxta illud Ecclesiast. Filij hominis
brachium Pharaonis regis ego confregi: bra-
chium, quod perditos, ac dispersos con-
gregat, Isaiã dicente: In brachio suo con-
gabit agnos: brachium, cui nemo resistere
valet: Et virtuti brachij tui quis resistet? bra-
chium, quod omnia tam cœlestia, quam
terrestria suo subiecit dominio: Ecce Do-
minus in fortitudine uenit, & brachium
eius dominabitur: brachium potentiam
suam ostendens in creatione mundi, vt
sub egregia illa figuli metaphora Eccle-
siast. dixit: Figulus sedens ad opus suum in bra-
chio suo formauit lutum, & ante pedes suos
curuauit virtutem suam: brachium tan-
dem, cuius mira virtute Deus, quod
creauerat, recreauit, & à Satanica ser-
uitute redemit, Dauide dicente: Redemi-
si in brachio tuo populum tuum: filios Iacob,
& Ioseph.

Cæterum, quia hæc omnia stylo prose-
qui præsentis eloquij breuitas non pati-
tur, nonnulla tantum (laconico, vt aiunt,
sermone) perstringam, cum permulta de
hoc genere argumenti latè pertractaue-
rim in nostris homiliis Catholicis li. 2. de
Incaratione. Multa quidem olim (non
in inferior) fecit Deus magna, & mirabilia,
quando condidit orbem terrarum, sed
illa non dicuntur facta per brachium Dei:
nam in primis Moyses imperio Dei tri-
buit creationem lucis: *fiat lux, & facta est*
lux: creationem verò animæ rationalis
statui, seu respirationi Dei ascribit: Inspi-
rauit in faciem eius spiraculum vite, & fa-
ctus est homo in animam uiuentem, Dauid

loquens de mirabili cœlorum fabrica di-
gitis Dei illam tribuit: *Quoniam uidebo*
cœlos tuos, opera digitorum tuorum: Iob
autem hominis creationem in memo-
riam reuocans, manibus Dei illam præ-
bet: Manus tua Domine fecerunt me, &
plasmauerunt me: loquens verò Deipara
de Incarnationis opere, vt significaret
mirabilium, quam in reliquis diuinis ope-
ribus diuinam Dei omnipotentiã efful-
gere, non sermone, non flatui, non digi-
tis, non manibus, sed Dei fortissimo ac
potentissimo brachio illud tribuit: Fecit
potentiã in brachio suo: Ostentauit Deus
olim potentiam suam, sed non in brachio,
hoc est in proprio filio suo: Deus quidem
in vndanti illo diluuiio, quod Gen. 7. legi-
mus, omne genus humanum interfecit,
exceptis paucis, qui in arca Noë salui facti
sunt, sed id non fecit in solo brachio suo,
sed mediante illa ingenti aquæ alluio-
ne: Sodomam, & Gomortham funditus
deuastauit. id tamen non nisi mediantibus
ignis ardentis voracibus flâmis præ-
stitit: centum etiã octogintaquinque mil-
lia hominum percussisse legimus in ca-
stris Assyriorum, hoc tamen mediante
Angelo patrauit, nõ in solo brachio suo:
quando, tamen aduenit plenitudo tem-
poris, in quo Deus brachium suum, quod in
proprio sinu absconditum habebat, vni-
uerso populo per incarnationem mani-
festare & reuelare decreuerat, vt loquitur
Isaiã: Et brachium Domini cui reuelatũ est?
ita id immediate suo proprio brachio
præstitit, hoc est, filio suo, vt non solum
tres diuinæ personæ efficiẽter immediate
immediatione virtutis & suppositi, vt
Theologi loquuntur, sed persona Verbi
speciali rone præ cæteris diuinis personis
depẽdentiã naturæ humanæ in rone sup-
positi immediatissimè terminet, & tanq̃
proprium Dei brachium illam sustineat.
Rectè ergo ait Maria: Fecit potentiã in
brachio suo. In multis autem potentia hæc
in mirabili Incarnationis opere splen-
det: Primò, quod in eo duo extre-
ma inter se distantissima coniuncta sunt,
natura

Ise. 11.

Psal. 88.

Eccle. 30.

Isaiã 40.

Sap. 11.

Isaiã 40.

Eccle. 37.

Psal. 76.

Homil. Ca-
thol. l. 2. de
Incarnat.

Gen. 1.

Gen. 2.

natura nempe diuina & humana, & in eodem supposito diuino, principium & finis copulata sunt, summū & infimum connexa; natura creata cum increata, actus purus cum pura potentia, immortalis cum mortali, æternum cum temporario; Deus & homo, Verbum & caro. *Vn*

D. Thom. in 1. 2. q. 1. de D. Thomas dixit: Congruet hoc opus

Deo, quem decebat sapientiam suam ostende-

re, potentiam, & bonitatem. Quid autem po-

tentius, quam coniungere extrema summe di-

stantia: magna enim fecit potentia in coniu-

ctione disparium elementorum; maior in con-

iunctione illorum ad spiritum creatum, maxi-

ma vero in vnione ad spiritum increatum.

Quid vero sapientius, quam quod ad comple-

mentum totius vniuersi fieret coniunctio pri-

mi & vltimi, hoc est, Verbi Dei, quod est om-

niū principium, & humana nature, que in

operibus sex dierum fuit vltima omnium cre-

aturarum? Quid benignius, & melius, quam

quod Creator rerum communicare se voluit

rebus creatis? Benignitas magna fuit in con-

iunctione sui cum omnibus rebus per presen-

tiam; maior, quia communicauit se bonis per

gratiam; maxima, quia se communicauit

Christo homini, & per consequens generibus

singulorum in vnitate persone. hæc D. Tho-

mas. Secundo in eo etiam Deus omni-

potentiam suam in incarnationis opere

mitificè detexit, quod assumens naturam

humanam non solum illam, sed omnes

alias creaturas illustrauit, & nobilitauit.

cum enim in illa omnes res creatæ ali-

quo modo contineantur, Diuo Gregorio

dicente: Omnia creatura aliquid habet ho-

mo; habet namque commune esse cum lapidi-

bus, vigere cum marmoribus, sentire cum ani-

malibus, intelligere cum Angelis, consequens

est, quod assumens naturam humanam,

omnes creaturas quodammodo Deus

specialiter sibi copulauerit, vt etiam Pau-

lus insinuaui, cum dixit: Omnia esse in

Christo restructa, seu recapitulata, vt tex-

us Græcus, & Hieronymus habent. Cum

enim in homine, seu in natura humana

omnia creata quasi in summa & comp-

pendio contineantur (homo enim) om-

nis creatura, seu mundus minor dicitur,

vt tradunt D. Gregorius, & D. Damasc.

nus) inde efficitur, vt assumpta natura hu-

mana à Verbo, ceteræ res in compendium,

& epilogum quasi redactæ censeantur il-

li copulata. Quocirca merito omnis cre-

atura in eius incarnatione, & Natiuitate

exultauit, vt palam Angelorum militia

testata est: Ecce euangelizo vobis gaudium

magnum, quod erit omni populo. vnde D.

Greg. Nazianzenus, & Iustinus, Verbi di-

uini incarnationem pulchrè vocarunt,

Oeconomiam, hoc est, vniuersalem dispen-

sationem, quoniam in totius orbis & o-

mnium creaturarum cedit illa vilita-

tem, & per eam vniuerso orbi magna di-

gnitas, & ornatus accessit.

Tertiò, in eo se manifestauit potentia

huius brachij, quod cum infinita essent

hominum debita, cum nullum sit pecca-

tum mortale, quod infinitam deformita-

tem non importet in ratione iniuriæ, vt-

potè, quia beatissima Trias offensa infi-

nitiæ est dignitatis, omnium certe istorū

debitorum non solum fideiussorem, sed

& munificentissimum solutorem se con-

stituerit. Compertum & exploratum est

apud sacros & prophanos Auctores per

tactum, & porrectionem manus, stipula-

tionem, pollicitationem, aut sponsonem

significari. Circumlocutio enim & cere-

monia spondendi est, manum tangere,

atque porrigere: vadimonium enim, seu

sponsio alteri data manu, vel percussa,

aut defixa ad alterius manum fiebat, vnde

Salomon: Si sponderis pro amico tuo, de-

fixisti apud extraneum manum tuam: quæ

verba aptè Christo Domino congruunt,

qui pro nobis vadimonium promittes,

defigendas manus & pedes Cruci tradi-

dit. quoniam ergo Christus spondit

pro amico suo, hoc est, pro homine. *Idem.*

laqueatus est verbis oris sui, & captus pro-

priis sermonibus sponsonem defixit ad extra-

neum manum suam, vt liberaret se, cum

inciderit in manum proximi sui. Id filius

Dei ad vnguem exequutus est, carnem

assumens, & in diebus carnis suæ nulli

labori

D. Greg. lib. 6. Moral. ca. 7. & 8. D. Damasc. 1. 2. c. 12.

Luc. 2. D. Naz. orat. 4. 2. Iustin. in expos. fidei.

Prou. 6.

Idem.

Ibid.

labori parcens, nec morti quidem pro homine: vnde Salomon in spiritu dixit: *Diferte, festina, suscita amicum tuum: ne dederis somnum oculis tuis, nec dormientis palpebra tua: Erueve, quasi damula de manu, & quasi aus de manu aucupii, & ei qui spondit pro extraneo & alieno (hoc est, Christo) qui pro homine promisit, pigrius & vestimentum ablatum est (hoc est, caro) quæ per separationem animæ à corpore ablata ei fuit, iuxta illud Prouerb.*

Prou. 27.

Heb. 7.

Tolle vestimentum eius, qui spondit pro extraneo, & pro alieno aufer es pigrius: vnde D. Paulus ad Hebræos dixit: *Melioris testamenti sponsor factus est Iesus.* Pretium autem, quod promiserat, non aliter soluit, quam proprium sanguinem in Cruce effundens, in quo etiam mirificè detegitur, quàm rectè brachij munus exercuerit. Ad cuius intelligentiam obseruandum est, quod licet venarum incisio infirmis res sit vtilissima, tamen dicunt Medici, minime sciendam venam, nisi quando contingit, vt duo hæc simul concurrant, *morbus grauis, & virtus constant.* Sicut enim propter leuem morbum, tutum non est satis infirmo scindere venam, ita etiam quando infirmus fuerit adeo debilis, vt nullam habeat virtutem, nec vigorem ad sustinendam sectionem venæ, non est illi inferenda propter imminens mortis periculum. Ita dubio procul erat quidem genus humanum valde infirmum per peccatum & cū alioquin morbus esset grauissimus, non tamen habebat virtutem constantem, carebat brachio, in quo fieret sectio venæ, ipsi tantopere necessaria, & ideo extendit Deus brachiū suum, misit in mundum filium suum, vt diuinæ iustitiæ ferrum in eo sectionem faceret, qua nos debiles & infirmi omnino sanaremur: id quod ipse per David multo ante promiserat sic dicens: *Manus enim mea auxiliabitur ei, & brachium meum confortabit eum:* quasi diceret: quia non est huic infirmo manus, quia non est illi propter suam debilitatem brachium, ex quo sanguis infirmitatis valotus effluere

Psal. 135.

possit, propterea ego porrigam manum meam, ego extendam brachium meum, cuius sanguine confortabitur: & à tanta infirmitate liberabitur, & pretio illius redimetur.

Quarò, tandem in eo non parum enitet diuini huius brachij omnipotentia, quod aduersus insidias communis hostis generis humani, cuius tanta esse aoficitur fortitudo, vt Iob dicat: *Non est potestas in terra, qua comparetur ei:* Fideles suos protegat atque tueatur; hoc enim est proprium brachij munus, corpus munire atque defendere, seque iniurijs instar scuti exponere, vt illius incolumitati cofulatur. Vnde Isaias ait: *Esto brachium nostrum in manu, & salus nostra in tempore tribulationis.* hinc D. Hierony. explicans verba illa Osee: *Ego quasi nutritum B. Osee, ego qui pater eram, nutritum factus sum, & per tuum parvulum meum in vliis meis ipse portabam, Osee, ne dederes in solitudine, & ne vel eflu, vel tenebris terre reser, in die nubes eram, in uolue ignis columba, vt quos protegeram, me illustrarem & sanarem lumine; cumque peccassent, & fecissent sibi vituli caput, dedi locum penitentia, & ignorauerunt quod curarem eos, & vulnui idololatriæ quadraginta annorum spatio obducerem, & proutine redderem sanitati.* Est autem pulchrum ac dignum animaduersione, quod cum res bellica agitur, & diuina protectio imploratur, & periculum imminet, tunc Deus constituitur à dextris hominis (est enim latus dextrum commodius propugnanti, & descendenti) sinistrum vero, quod infirmus est, à manu & brachio dextro protegitur, David ait: *Dominus protectio mea, super manum dexteram tuam:* & alibi: *Dominus à dextris tuis, confregit in die ira sua reges:* vnde, quia ad nocendum opportunior locus hosti est stare à dextris, ideo Davidis illa maledictio: *Constitu super eum peccatorem, & diabolus stet à dextris eius:* & Zacharias de eodem dixit: *Stabat à dextris eius, vt aduersaretur ei.* hinc etiã fit vt imago B. Pauli à dextris B. Petri constituitur.

stitutus in Ecclesia Romana, vt sic intel-
ligamus, illum gladio ancipiti verbi diu-
ni defensorum, ac illius tutorem speciali,
& oportuna ratione à Deo datum, & cō-
stitutum esse. Sed à pelagus infinitæ Dei
bonitatis, vt ipse ad protegendum nos
maiori obligationis vinculo se astrin-
geret: *Fecit potentiam in brachio suo*: hoc est,
porrexit ad humanam naturam brachiū,
& dexteram suam, vt illam in matrimo-
nium sibi copularet, ac maritalem fidem
(contrahendo cum ea nuptias) ei daret,
vt loquitur D. Paulus, & exponit D. Gre-
gorius. frequentissimum enim est in nu-
ptiis per dexteræ porrectionem fidem in-
ter coniuges dari, vnde de Didone cecit
Virgilius:

176. s.
D. Greg. hō.
11. in Enāg.

Virg. li. 4.
Anch.

*Nec te noster amat, nec te data dextera
quondam,*

*Nec mori: ut a tenet crudeli funere Dido.
Et apud Ouidium in epistola Phyllidis
ad Demophoontem:*

176. in ep.

*Iura fides vbi nunc, commissaque dextera
dextra?*

Apud Armenos, & Iberos, vt refert Cor-
nelius Tacitus, illud peculiare fuit, vt
non solum dextris, sed etiam sanguine
medio fœdera inirent: *Mos est*, inquit,
*Regibus, quoties in societatem cocant, impli-
care dexteræ, pollicesque inter se vincire, no-
doque perstringere, donec sanguis in artus ex-
tremos se infuderit, leui ictu cruorem eliciunt,
atque inuicem lambunt: id factum arcanum
habent, quasi mutuo cruore sanctum. at Dei
filius perpetuo atque indissolubili fœde-
re, firmiori ac sanctiori vinculo, medio
nempe purissimo sanguine, à matre sua
exhibito, nuptias cum natura humana
celebrauit, cique amplissimam dotem ac
patrimonium copiosissimum constituit,
pretiosissimo eius sanguine in Cruce pro-
fuso. suscepit igitur dextera Dei huma-
nam naturam, iuxta illud isaïæ: *Suscipit
te dextera iusti mei*: vnde cum Deus iuret,
ac pollicitationes suas faciat in dextera
sua, & in brachio fortitudinis sue, vt ait I-
saïas, & cum maiestatem & gloriam suā
in brachio dextero ostendat, Ecclesiast.*

176. Ta.
11. 12.

176. 41.

176. 62.

dicente: *Glorifica manum, & brachium dex-
terum*. Cumque per brachium, dextera
sua potentiam Deus nobis manifestet,
vt ait Dauid: *Dexteram tuam sic notam fac*:
oportune Virgo Spiritu sancto afflata
per brachium Dei Verbum incarnatum
intelligens, in sonoram illam ac dulcem
vocem prorupit: *Fecit potentiam in bra-
chio suo*: cui sit honor, & gloria in sæcula
sæculorum Amen.

HOMILIA XXI

*Verba illa: Dispersit superbos men-
te cordis sui: explicantur de Iu-
dæis, vbi hæc præcipue ostenduntur,
beneficiorum copia, quibus Deo
eos cumulauit: ingratitude illo-
rum, filium eius occidentium va-
ria supplicia, qua ob id perpe-
sunt.*

De potentia diuini brachij
in debellandis hostib. ser-
monem habiturum, qua
omnes suos infestissimos
hostes Iudæos, Hæreticos,
ac dæmones profligauit, illa me Dauidis
verba non parum deterrent: *Quis loquetur Ps. 105.*
potentias Domini quasi diceret: nemo vnde D. Hieronymus hæc verba exponens
ait: Nemo est dignus prædicare potentiam Pa- D. Hier. su-
tris, nisi Filius; nemo potest potentiam Patris per Ps. 105.
loqui, nisi ille, qui & ipse potens est. illud ta-
men in hac difficultate leuamen mihi
superest, quod meminisse eundem Dauidē
alibi dixisse: Quoniam non cognoui literatu- Psal. 70.
ram, introibo in potentias Domini. vbi origi-
nale Hebræum legit: Quoniam non cognou-
ni numeros, siue (vt vertunt Symmachus,
& Theodoretus) Quoniam non cognoui nu-
merare: quasi diceret: quoniam non va-
leo laudes omnibus numeris absolutas
Deo referte, ingrediar ad laudandum,
non virtute mea, sed Domini potentia
fictus